

1. שמות כ"י:ג: לא תרצח: לא תנאף: לא תגנב: לא תענה ברעף עד שקר: 1
2. דברים ה':י"ז: לא תרצח: ולא תנאף: ולא תגנב: ולא תענה ברעף עד שוא: 2
3. ויקרא י"ט:י"א: לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו: 3
4. ויקרא י"ט:י"ג: לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין פעלת שכיר אתה עד בקר: 4
5. דברים כ"ד:ז: פי ימצא איש גנב נפש מאחיו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו ומת הגנב ההוא 5
- ובערת הרע מקרבו. 6
6. רש"י על שמות כ"י:ג:ב' 7
- (ב) לא תגנב. בגונב נפשות הפתוב מדבר, לא תגנבו (ויקרא י"ט), בגונב ממון; או אינו אלא זה בגונב 8
- ממון ולהלן בגונב נפשות? אמרת דבר למד מענינו – מה לא תרצח, לא תנאף, מדבר בדבר שחייבין עליו 9
- מיתת בית דין, אף לא תגנב דבר שחייב עליו מיתת בית דין (סנהדרין פ"ו): 10
7. אבן עזרא על שמות כ"י:ג:ג' 11
- (ג) לא תגנבו. משמע גנבה קחת ממון בסתר ויש גנב שהוא בן מות כמו גונב נפש מישראל בין שהוא 12
- נער קטן או נלעג לשון. והגנבה בממון בין בפניו בין שלא בפניו או שרמהו בחשבון או במדה או במשקל. 13
- וזאת המלה גם היא כוללת מי שיגנוב לב אחר. כאשר עשה אבשלום 14
8. ספורנו שמות כ"י:ג:ב' 15
- לא תגנוב בכלל גנבה גנבת נפשות וגנבת ממון וגנבת דעת הבריות, אף על פי שעקר האזהרה על גנבת 16
- נפשות, דבר הלמד מענינו, כמו שלמדוהו ז"ל: 17
9. מסילת ישרים י"א:ד' 18
- (ד) ואולם לאוים הרבה נאמרו בגזל: לא תעשוק, לא תגזול, לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש 19
- בעמיתו, לא תונו איש את אחיו, לא תשיג גבול רעך. הן כל אלה חילוקי דינים שבגזל, כוללים מעשים 20
- רבים מן המעשים הנעשים בכלל המשא והמתן המדיני, ובכולם איסורים רבים. 21
10. רש"י, ויקרא י"ט:י"א 22
- לא תגנבו. אזהרה לגונב ממון, אבל לא תגנבו שבעשרת הדברות אזהרה לגונב נפשות, דבר הלמד מענינו 23
- דבר שחייבין עליו מיתת בית דין: 24
11. אבן עזרא, ויקרא י"ט:י"ג 25
- ולא תגזול. בגלוי בחזקה: 26
12. משנה תורה, הלכות גניבה א' א'-ד' 27

1 (א) כָּל הַגּוֹנֵב מִמוֹן מְשֻׁנָּה פְּרוּטָה וּלְמַעַלָּה עוֹבֵר עַל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁנָאֲמַר (ויקרא יט יא) "לֹא תִגְנֹב". וְאִין
2 לֹוִקִין עַל לֹא זֶה שְׁהָרִי נִתָּן לְתַשְׁלוּמִין שְׁהַגְנֵב חִיבְתוֹ תוֹרָה לְשֵׁלֵם. וְאֶחָד הַגּוֹנֵב מִמוֹן יִשְׂרָאֵל אוֹ הַגּוֹנֵב
3 מִמוֹן עַפּוֹ"ם וְאֶחָד הַגּוֹנֵב אֶת הַגְּדוֹל אוֹ אֶת הַקָּטָן: (ב) אָסוּר לִגְנֹב כָּל שֶׁהוּא דִין תוֹרָה. וְאָסוּר לִגְנֹב דְּרָךְ
4 שְׁחֹזֵק אוֹ לִגְנֹב עַל מְנַת לְהַחְזִיר אוֹ עַל מְנַת לְשֵׁלֵם הַכֹּל אָסוּר שְׁלֹא יִרְגִיל עֲצָמוֹ בְּכָף: (ג) אִיזָה הוּא גֵנֵב
5 זֶה הַלּוֹקֵחַ מִמוֹן אֲדָם בְּסִתְרָא וְאִין הַבְּעָלִים יוֹדְעִים. כְּגוֹן הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ לְתוֹךְ כִּיס חֲבֵרוֹ וְלִקַּח מְעוֹתָיו וְאִין
6 הַבְּעָלִים רוֹאִין. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזָה. אַבְּל אִם לִקַּח בְּגָלוּי וּבְפִרְהֶסְיָא בְּחֻזֵק יָד אִין זֶה גֵנֵב אֲלֵא גְזֵלוֹ. לְפִיכָף
7 לְסִטִּים מְזִין שְׁגֵנֵב אִינוֹ גְזֵלוֹן אֲלֵא גֵנֵב אִף עַל פִּי שְׁהַבְּעָלִים יוֹדְעִים בְּשַׁעָה שְׁגֵנֵב: (ד) גֵנֵב שְׁהַעֲיִדוֹ עָלָיו
8 עֲדִים כְּשָׂרִים שְׁגֵנֵב חִיב לְשֵׁלֵם שְׁנִים לְבַעַל הַגְּנֵבָה. אִם גֵנֵב דִּינָר מְשֵׁלֵם שְׁנַיִם. גֵנֵב חֲמוֹר אוֹ כֶּסֶת אוֹ גְּמַל
9 מְשֵׁלֵם שְׁנַיִם בְּדָמִיָּה. נִמְצָא מִפְּסִיד כְּשַׁעוֹר שְׁבַקֵּשׁ לְחַסֵּר אֶת חֲבֵרוֹ:

10 13. משנה תורה, הלכות גניבה ט'א'-ב'

11 (א) כֹּל הַגּוֹנֵב נֶפֶשׁ אָדָם עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה שְׁנָאֲמַר 'לֹא תִגְנֹב'. פְּסוּק זֶה הָאֲמוּר בַּעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים הַיָּא
12 אִזְהָרָה לִגְנֹב נִפְשוֹת. וְכֵן הַמוֹכְרוֹ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה שְׁזֶה בְּכֹלֵל 'לֹא יִמְכְרוּ מִמְכַרְתַּת עֶבֶד'. וְאִין לֹוִקִין עַל
13 שְׁנֵי לֹוִין אֵלוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא לֹא שְׁנִיתָן לְאִזְהָרָת מִיתַת בֵּית דִּין שְׁנָאֲמַר כִּי יִמְצָא אִישׁ גּוֹנֵב נֶפֶשׁ מֵאֲחִיו וְגו'
14 וּמִיתַתוֹ בַּחֲנֵק. (ב) אִין הַגֵּנֵב חִיב מִיתַת חֲנֵק עַד שִׁיגְנוֹב אֶת הַיִּשְׂרָאֵל וַיְכַנִּסְנוּ לְרִשּׁוֹתוֹ וַיִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ
15 וַיִּמְכְּרוּ לְאַחֲרִים שְׁנָאֲמַר וְהַתַּעֲמַר בּוֹ וּמְכָרוֹ וַאֲפִילוֹ לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אֵלֵא בַּפְחוֹת מִשׁוּה פְּרוּטָה כְּגוֹן שְׁנִשְׁעוֹן
16 עָלָיו אוֹ נִסְמַךְ בּוֹ אַע"פ שֶׁהַגֵּנֵב יֵשֵׁן הָרִי זֶה נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ.

17 14. משנה תורה, הלכות גזילה ואבידה א'-ג

18 (א) כָּל הַגְּזוֹלֵל אֶת חֲבֵרוֹ שְׁוֹה פְּרוּטָה עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה שְׁנָאֲמַר (ויקרא יט יג) "לֹא תִגְזֹל". אִין לֹוִקִין עַל
19 לֹא זֶה שְׁהָרִי הַפְּתוּב נִתְקַוָּ לְעֲשֶׂה שְׁאָם גְזוֹל חִיב לְהַחְזִיר שְׁנָאֲמַר (ויקרא ה כג) "וְהַיֹּשִׁיב אֶת הַגְּזוּלָה אֲשֶׁר
20 גָזַל" זֶה מְצוֹת עֲשֶׂה. וְאֶפְלוֹ שְׁרָף הַגְּזוּלָה אִינוֹ לֹוִקָה שְׁהָרִי הוּא חִיב לְשֵׁלֵם דָּמִיָּה וְכֹל לֹא שְׁנִיתָן לְתַשְׁלוּמִין
21 אִין לֹוִקִין עָלָיו: (ב) וְאָסוּר לִגְזוֹל כָּל שֶׁהוּא דִין תוֹרָה אֶפְלוֹ עַפּוֹ"ם אָסוּר לִגְזוֹל אוֹ לְעַשְׂקוֹ. וְאִם גְזוֹלוֹ אוֹ
22 עַשְׂקוֹ יִחְזִיר: (ג) אִי זֶהוּ גוֹזֵל זֶה הַלּוֹקֵחַ מִמוֹן הָאָדָם בְּחֻזֵקָה כְּגוֹן שְׁחֲטַף מִיָּדוֹ מִטְּלָטְלִין אוֹ שְׁנַכְנַס לְרִשּׁוֹתוֹ
23 שְׁלֹא בְּרִצּוֹן הַבְּעָלִים וְנִטַּל מִשָּׁם כְּלִים. אוֹ שְׁתַּקַּף בְּעַבְדוֹ וּבְכַהֲנָתוֹ וְנִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. אוֹ שְׁיַרְד לְתוֹךְ שְׂדֵהוּ
24 וְאָכַל פְּרוּטָתָהּ וְכֹל פִּיּוּצָא בְּזָה הוּא גוֹזֵל. כְּעַנְיָן שְׁנָאֲמַר (שמואל ב כג כא) "וַיִּגְזַל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמַּצְרִי":

25 15. עין יעקב, שבת ט'ט"ו

26 (טו) וְאֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי בְּשַׁעָה שַׁעֲלָה מִשָּׁה לְמַרוֹם אֲמַרוּ מִלֹּאכִי הַשֶּׁרֶת לְפָנֵי הַקַּב"ה רַבּוֹנוֹ שֶׁל
27 עוֹלָם מַה לִּילוֹד אִשָּׁה בִּינִינוּ. אֲמַר לָהֶם לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בֵּא. אֲמַרוּ לְפָנָיו חֲמַדָּה שְׁגַנוּזָה לְךָ תַתְּקַע"ד דּוֹרוֹת
28 קוֹדֵם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה מִבְּקֵשׁ לִיתְנָה לְבִשְׂרָ וּדָם... אֲמַר לוֹ הַקַּב"ה לְמִשָּׁה הַחֲזוֹר לָהֶם תְּשׁוּבָה. אֲמַר
29 לְפָנָיו רַבִּישׁ"ע מִתִּירָא אֲנִי שְׁמָא יִשְׂרָפוּנִי בַּהֲבֵל שְׁבִפִּיהֶם. אֲמַר לִיָּה אַחוּז בַּכֶּסֶף כְּבוֹדִי וְהַחֲזוֹר לָהֶם

1 תשובה... אמר לפניו רבש"ע תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה (שמות כ ב) אנכי ה' אלהיך אשר
2 הוצאתיך מארץ מצרים. אמר להם למצרים ירדתם לפרעה השתעבדתם תורה למה תהא לכם. שוב מה
3 כתיב בה לא יהיה לך אלהים אחרים בין ערלים אתם שרויים שעובדין (דף פט) עבודת כוכבים. שוב מה
4 כתיב בה זכור את יום השבת לקדשו כלום אתם עושין מלאכה שאתם צריכין שבות. שוב מה כתיב בה
5 לא תשא משא ומתן יש ביניכם. שוב מה כתיב בה כבד את אביך ואת אמך אב ואם יש לכם. שוב מה
6 כתיב בה לא תרצח לא תנאף לא תגנוב קנאה יש ביניכם יצה"ר יש ביניכם. מיד הודו לו להקב"ה
7 שנא...מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב

8 16. דברים ל"ג:ב', פרקי דרבי אליעזר מ"א:א'-י"ז

9 ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרכבת קדש מימינו אשדת [אש] [דת]
10 למו:
11 ר' טרפון אומ' זרח הב"ה ובא מהר סיני ונגלה על בני עשו שנ' ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו ואין
12 שעיר אלא בני עשו שנ' וישב עשו בהר שעיר אמ' להם הב"ה מקבלים אתם עליכם את התורה אמרו לו
13 ומה כתוב בה אמ' להם לא תרצח אמרו לו אין אנו יכולין לעזוב את הדבר שבירך יצחק את עשו שאמ'
14 לו ועל חרבך תחיה ומשם חזר ונגלה על בני ישמעאל שנ' הופיע מהר פארן ואין פארן אלא בני ישמעאל
15 שנ' במדבר פארן אמ' להם הב"ה מקבלים אתם את התורה אמרו לו ומה כתוב בה אמ' להם לא תגנוב
16 אמרו לו אין אנו יכולין לעזוב את הדבר שעשו אבותינו שגנבו את יוסף והורידוהו למצרים שנ' כי גונב
17 גונבתי מארץ העברים ומשם שלח מלאכים לכל אומות העולם